

Bevezetés a valóságba: a partok

Ivan V. Lalić

1

*Hogy elrémüljön a víz képzelete,
Hogy megtanulja az első szót a szél,
Hogy sűrűdjék a fény, s madarat ennen
Alakja szerint foganjon,*

*Hogy önmagára a tenger ráérezzen
S kimondja: szabadság —
Be kellett neki verni a fogát
Néven kellett nevezni őt:*

Erre szánták a partokat.

2

*Dalolhatsz rólunk, berajzolható őket
Emlékezetbe, büszkeségbe,
Pontatlan térképeidbe, szelek rózsáit ahol
Semmibe veszik a legyek*

*A partok nem tudják hogy mit csinálsz;
(Mondhatnám: megébredtek
Álomnál holott régiebbek)
Léteznek
S mit sem észlelnek ők:*

*Csupán az évszakok tápláló
Bomlását, a tűz terjedését:
Velük sarjadzik az
Mint csonton a hús,*

És erre emlékeztén sejtik mivoltukat.

3

Tengersík tudatküszöbe;
Partok reggeli rézből, gyümölcsből
Melynek zamata akár az ismételt esztendők
Kilobbant véréé,

Setét mágnes partok, melyeket lassudan
Szétmarta a mohos termékenység
Mészke partok, melyeket árdagály
Kék gombostűi vájtak,

Minden irányra körzövel szabott
Elrendezésű partok;
Ha kell készségesek,

Nézd, partok mindenütt,
Erős jelei a földnek.

4

Térség, mely önmagán tűnődik,
Ingadozásait jegyzi,
Szigorú határt von —

S csak akkor kezdődhet
A tétova hangok sarjadása, hogy a mag
Levegőt s lángot lélegezzék

S egy napon felnyílik a szem
S látja: tulajdon azúrját
Fényesség sarlóival
Vágja a békés tenger.

5

Indul a nyár, s a lég hömpölygése
Madarak hangját sodorja,

Eső elé tündöklenek a partok.

6

Jönnek ekkor a poros pillájú,
Időre kérlelhetlen
Kezű kőfaragók,

Jönnek ekkor a kőfaragók
Vésőkkel, daccal, röpke vérrel
Jönnek a kőfaragók,

Kitárják a követ, meglelik
Szélnél és víznél hamarabb a formát,
Elmozdítanak egy évet, egy szót,

Faragnak, lobos szemmel.

7

*Kőbányák, tűnt árnyak
Tüze és sűrű hűse benneteket,
Azoké, kiknek neve egy az enyémmel;*

*Sós kőbányák a partokon
Mint arany nádályok fogaival
Tépett kicsi sebek;*

*(Holott kőből állítunk gerincet
Életünk tartama hogy egyenes legyen.)*

*A küzdelem különben folyton körben:
Döntjük a partot
Hogy falat rakjunk.*

8

*A legszebb partok, mondják,
A tiszta tengersíkon duzzadók,
Gyümölcsösöktől súlyosak, csillagfürtöktől,
Növényzöldtől és egészséges
Csendtől habosak,*

*Mondják, a legszebb partok,
Hiteles dalok tanúsága szerint,
Enyhe éghajlatúak,
És így tovább;*

*E partok ismeretlenek,
S ha nem volnának
Ki kellene gondolni őket.*

9

*Minden tengerek előtt partok,
Egyetlen határok,*

*És a láthatlan vérű fonálra
Hurkolt madarak:
Ha végképp elröpülhetnének, nem volnának madarak;*

*Megbízhatók a partok mint a végső strás;
Aranyló árnyaink is,
Csontjaink, vésőink is
Kimosott ráncaikban;*

*Nincs kezdet; végzet sincs;
A partok léteznek csupán.*

10

*Hogy vért magáról hullasson a tenger,
Hogy megtanulja saját nevét a szél,
Hogy felnyíljon a szem,*

*Hogy tüzet leheljen magába a mag,
Hogy kéz legyen a vér,
Hogy vésőt emeljen a kéz,*

*Hogy megérezze a fény a fogamzott
Madár mozdulatát, s elmosolyodjék —*

*Nézd, mindenüt partok:
Szigorú vonásai a földnek.*

Dudás Kálmán fordítása

(Mali Idjoš, 1962. VIII. 1-én)